



KONZORCIJ NVO:

Z globalnim učenjem
do globalnih ciljev!

Cilj trajnostnega razvoja 5 – Enakost spolov

Doseči enakost spolov ter krepi vlogo vseh žensk in deklic

Dimenzija spola trajnostnega razvoja je vključena v [cilj trajnostnega razvoja \(CTR\) 5](#), ki je precej bolj elaboriran kot njegov predhodni [milenijski razvojni cilj \(MRC\) 3](#). Opolnomočenje žensk in enakost med spoloma se vse pogosteje izpostavlja kot predpogoj za razvoj, vendar še vedno predvsem v ekonomskem smislu in v kontekstu gospodarske rasti. Ob tem se lahko vprašamo, ali torej države (družbe?) kažejo interes za enakost spolov zato, ker bodo od tega imele ekonomsko korist? MRC (kljub določenim uspehom na področju enakosti spolov in osnovnošolskega izobraževanja) ni uspelo nasloviti večplastnosti neenakosti spolov - razmerij moči, specifične spolne vloge in delitev dela, neplačanega dela, nasilja, pomanjkljivosti zakonodaje in raznolikosti dojemanja in pogledov na življenja ljudi. **Premiki na področju enakosti spolov bodo odvisni od tega, če bo širša razvojna agenda ustrezno naslovila ključne probleme kot so vedno večje neenakosti, neformalno delo in prekarizacija dela in seveda od tega, če bomo v ta prizadevanja vključeni vsi in ne zgolj ženske.**

Krepitev vloge žensk zahteva naslovitev več dimenzij hkrati - spolno, reproduktivno, ekonomsko, politično, kulturno, pravno. CTR 5 ob upoštevanju pekinških izhodišč predlaga vrsto podciljev:

- Povedati vse oblike diskriminacije žensk in deklic.
- Izkoreniniti vse oblike nasilja nad ženskami in deklicami v javnem in zasebnem življenju, med njimi trgovino z ljudmi in druge vrste izkoriščanja, tudi spolno izkoriščanje.
- Izkoreniniti vse sporne običaje, kot so otroške, zgodnje in prisilne poroke ter obrezovanje deklic.
- Priznati in ovrednotiti neplačano delo v gospodinjstvu ter negi in skrbi za druge z zagotavljanjem javnih služb, infrastrukture in politik socialne varnosti ter spodbujanjem skupne odgovornosti v gospodinjstvu in družini kot vrednote na državni ravni.
- Zagotoviti celovito in dejansko vključenost žensk ter enake možnosti na vseh ravneh odločanja v politiki, gospodarstvu in javnem življenju.
- Vsem omogočiti dostop do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v skladu z akcijskim programom mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pekinškimi izhodišči za ukrepanje ter sklepni dokumenti s preglednih konferenc.
- Z reformami ženskam zagotoviti enake pravice do gospodarskih sredstev, lastništva zemlje in gospodarjenja z njo ter dostop do drugih vrst lastnine, finančnih storitev, podedovanega premoženja in naravnih virov v skladu z notranjo zakonodajo.
- Povečati rabo tehnoloških pripomočkov, zlasti informacijsko-komunikacijske tehnologije, za spodbujanje večje vloge žensk.
- Sprejeti in utrditi tehtne politike in izvršilne predpise za spodbujanje enakosti spolov in večje vloge žensk in deklic na vseh ravneh.

Pri tem je seveda ključno vzpostaviti sisteme za ustrezno izvajanje, financiranje in spremljanje uresničevanja ciljev.

Področja človekovih pravic, iz katerih izhajajo tudi pravice žensk in deklic, enakosti spolov in socialnih neenakosti, so eni glavnih stebrov globalnega učenja. Globalno učenje je izobraževanje in ozaveščanje, s pomočjo katerega lahko dosežemo pravičnejši svet z več enakostmi in človekovih pravic za vse. Ključno pri tem je, da smo se sposobni odmakniti od evropocentričnega pogleda na svet in od zahodnega (ekonomskega) koncepta razvoja ter v naša razmišljanja in dejanja vključiti različne globalne perspektive. Šele ko se bomo kot posamezniki zavedali lastne vpetosti v globalne sisteme in soodvisnosti celotnega sveta, bomo lahko akterji pozitivnih sprememb. Globalno učenje nam odpre um in nas spodbudi k dejanjem.

Osmi marec, ko praznujemo [mednarodni dan žensk](#) in običajno več pozornosti namenjamo temam enakosti spolov, opolnomočenja žensk in pravic žensk, je priložnost za osvetlitev in razmislek o položaju vseh žensk v svetu.

Osmi marec je simbol nadaljevanja boja za enakost, enake možnosti in pravice žensk ne glede na njihov socialni položaj, etnično, rasno in versko pripadnost ali spolno usmerjenost. Žal pa je ta praznik ponekod izgubil svojo politično konotacijo in ga ljudje vidijo zgolj kot priložnost, da izrazijo svojo ljubezen ali naklonjenost ženski (ženskam). Tudi v Sloveniji je v zadnjih letih možno opaziti, da se namenja več pozornosti materinskemu dnevu (in celo valentinovemu), kot mednarodnemu dnevu žensk. **V luči zavez držav k doseganju CTR 5, bi veljalo osvežiti spomin o nastanku in pomenu tega praznika. Seveda pa CTR 5 ne bomo dosegli, če se zgolj 8. marca spomnimo na ženske. [Vsak dan je 8. marec.](#)**



Mirovni inštitut

Inštitut za sodobne družbene in politične študije

Pripravila: Maja Ladić, Mirovni inštitut

Viri:

AMIN, Samir. 2009b. Eurocentrism. New York: Monthly Review Press.

Beijing Declaration: <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/declar.htm>

BOSERUP, Ester. 1970. Women's Role in Economic Development. London: Earthscan.

Ministrstvo za zunanje zadeve RS. Cilji trajnostnega razvoja. Dostopno prek:

http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/mednarodno_razvojno_sodelovanje_in_humanitarna_pomoc/politike_mrs/cilji_trajnostnega_razvoja/.

SEN, Gita. 2013. Gender Equality in the Post-2015 Development Agenda: Lessons from the MDGs. IDS Bulletin 44 (5–6): 42–48.

SEN, Gita. 2014. Goal 5 – Achieving gender equality and empower all women and girls: Is SDG 5 Missing Something? UN Chronicle LI (4): 13–14.

United Nations. Sustainable Development Goals. Goal 5: Achieve gender equality and empower all women and girls. Dostopno prek:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/>.

United Nations. Millennium Development Goals. Dostopno prek: <http://www.un.org/millenniumgoals/gender.shtml>.

UNDP. Gender and Sustainable Development. Dostopno prek: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/gender-equality/gender-and-sustainable-development.html>.

V projektu Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!, ki bo trajal 17 mesecev, in ki ga financira Ministrstvo za zunanje zadeve, bomo organizacije med drugim izvedle delavnice globalnega učenja za otroke, učitelje in ravnatelje, organizirale nacionalno konferenco in motivacijski dan za učitelje, izdale promocijski letak in Priručnik o ciljih trajnostnega razvoja v povezavi z globalnim učenjem, izvajale bomo zagovorniške aktivnosti, izdale tematsko številko Slogopisa o globalnem učenju, mesečne novičnike za učitelje, izvedle Teden globalnega učenja v novembru 2016 in spletno ozaveščevalno kampanjo.

V konzorciju NVO smo združeni Humanitas, Zavod Global, Inštitut za afriške študije, Zavod Voluntariat, Kulturno izobraževalno društvo PINA, Mirovni inštitut, ADRA Slovenija, Umanotera, Focus, Društvo Amnesty International Slovenije, Društvo za Združene narode za Slovenijo, Človekoljubno društvo Up Jesenice in SLOGA, platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč.



Projekt Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev! Podpira [Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije](#), koordinira pa ga [SLOGA](#), platforma nevladnih organizacij za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč. Vsebina gradiv ne predstavlja uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.